

Q.P. Code :20552**[Time: 2 $\frac{1}{2}$ Hours]****[Marks: 75]**

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
 2. All questions carry equal marks..

- Q.1 Answer any two of the following 15
- a) Explain the role of agriculture in economic development in India.
 - b) Discuss measures taken to improve the agricultural productivity in India.
 - c) Explain the problem of Agriculture labour.
- Q.2 Answer any two of the following 15
- a) Explain the various sources of Agricultural credit in India.
 - b) Discuss the problems of co-operative credit.
 - c) Discuss the effect of rural indebtedness in India.
- Q.3 Answer any two of the following 15
- a) Explain the defects in Agricultural marketing system in India
 - b) Comment on organisation of Regulated market in India.
 - c) Explain the benefits of WTO's agreement in Indian agriculture
- Q.4 Answer any two of the following 15
- a) 'State the drawbacks in food security in India.'
 - b) Discuss the various Government measures to stabilise agricultural prices.
 - c) Discuss the causes of the Indian farmers suicide
- Q.5 Write notes on any three of the following 15
- a) Causes of low agricultural productivity
 - b) Water management and agricultural development
 - c) Role of NABARD in Indian Agriculture.
 - d) Types of Agricultural marketing
 - e) Agro tourism and its policy.

Q.P. Code :20552

[वेळ: २ ½ तास]

[गुण:७५]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

- प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोहांची उत्तरे लिहा. १५
अ) भारताच्या आर्थिक विकासाची शेतीची भूमिका स्पष्ट करा.
ब) भारतातील शेतीची उत्पादकता वाढविण्यासाठी योजलेल्या आयांची चर्चा करा.
क) शेत माजुरांच्या समस्या स्पष्ट करा.
- प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोहांची उत्तरे लिहा. १५
अ) भारतातील कृषिपत पुरवठ्याची विविध मार्ग स्पष्ट करा
ब) सहकारी वित्त पुरवठ्यांच्या समस्यांची चर्चा करा.
क) भारतातील ग्रामीण कर्जबाजारी पानांच्या परिणामांची चर्चा करा.
- प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोहांची उत्तरे लिहा. १५
अ) भारतातील कृषि विपणन व्यवस्थेतील दोष स्पष्ट करा.
ब) नियंत्रित बाजार संघटनेवर भाष्य करा.
क) जागतिक व्यापार संघटनेचे भारतीय शेतीत झालेले फायदे स्पष्ट करा.
- प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोहांची उत्तरे लिहा. १५
अ) भारतातील अन्न सुरक्षेत कोणत्या उणवा आहेत त्या सांगा.
ब) शेतमाळ किंमत व्याप्तीघटनासाठी सरकारने योजलेले न्यायाची चर्चा करा
क) भारतीय शेतकऱ्यांच्या आत्महत्यास जबाबदार असणाऱ्या कारणांची चर्चा करा.
- प्र.५ टिपा लिहा (कोणतेही तीन) १५
अ) शेतीच्या अन्यउत्पादकाचे करणे
ब) जल व्यवस्थापन व शेती विकास
क) नाबार्डची भारतीय शेतीतील भूमिका
ड) कृषी बाजारपेठेची प्रकार
इ) कृषी विपणन व त्याचे धोरण
